

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dormi Secvre: Vel Cynosvra Professorvm Ac Stvdiosorvm Eloqventiæ,

in qua Centvm Et Viginti Themata Oratoria. Non Solvm Stvdiosis, Sed &
Professoribus eloquentiæ, ac pietatis veræ amantibus utilissima &
pernecessaria explicantur ; Cum Indice rerum atq[ue] verborum locupleti

Tympe, Matthäus

Coloniæ Agrippinæ, 1650

V. Encomium Matrimonii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39015

V. ENCOMIVM MATRI-
monii.

EXORDIVM *captabit attentionem à necessitate & utilitate doctrina de Matrimonio*, quòd cognita eius sanctitate multa ad Christianam societatem pervenire possint emolumenta, & contra ea ignorata vel neglecta, plurimæ maximæque calamitates in Ecclesiam importentur.

PROPOSITIO: Tibi igitur certum ac destinatum esse præcipua ejus ornamenta auditoribus ob oculos ponere,

CONFIRMATIONIS I. *Locus ab honesto*, quòd Deum habeat authorem, illiusque jussu fuerit usurparum, ac postremò reformatum à Christo. Nam Deus ipse primum imperavit conjuges convenire, & hoc ipsum post diluvium denuò mandavit: *Crescite, inquit, & multiplicamini*. Si quis dubitat matrimonium gloriari Deo institutore, audiat Mosaicas origines: *Non est bonum esse hominem solum, faciamus ei adiutorium simile sibi*: quod oraculum velut interpretans ipse Servator, inter alia, sic disputationem adversus Phariseos concludit: *Quod ergo Deus conjunxit, homo non separet*. Sed & illud Salomonis huc pertinet: *Domus, & divitiæ dantur à parentibus, à Domino autem proprie uxor prædens*. Et illud Paulinum. *Præcipio non ego, sed Dominus, uxorem à viro non discedere*.

Eadem dignitas Matrimonij patet ex ejus antiquitate, cum hinc constet esse rem coæquam generi humano, decurrisse per naturæ legem, permansisse inter cætera Judaicæ reipublicæ privilegia, ac postremò non tam à Christo institutam, & sanctificatam, quàm instauratam, & originem primamque dignitatem revocatam. Vix homo creatus erat, ac statim de nuptiis actum est, & Deus efficitur paronymus. Mox per abusum conjugii gigantes existunt

Gen. 2.

Matth. 19.
Prov. 19.

1. Cor. 7.
Deus &
uxores tri-
buit, & vult
rata sibi cõ-
sistere ma-
trimonia.

istunt, tumultuantur, omnis caro corrumpit viam suam. Hinc sequitur diluvium, quo postliminidè reducta est in orbem continentia. Sic enim veteres interpretantur, quòd Noe seorsum cum filiis ac seorsum uxores dicuntur in arcam ingressæ: cujus rei apertius est argumentum, quòd egredienti Noe jam additur uxor; sicque cum filiis illorum coniuges educuntur, ut nuptiarum instaurationem agnoscas, ac propterea lex redditur: *Crescite & multiplicamini.* Post aliquot secula subsecuta Lex celebrat, tuetur, vindicat hoc ipsum ab injuria, & abusu: tandem venit Christus, prodit ex Virgine & ipse virgo, vix os ad Evangelismum aperit, & illicò vocatus ad nuptias adest iis benedicit & sanctificat, &c.

Præstantiam Matrimonii docet etiam *testimonium Ecclesiæ*, quæ adegit ad inferos omnes hæreticos, qui matrimonium habebant exosum, & ut rem impiam execrabantur, quos etiam prævidebat impulsus spiritu Paulus, cum suo Timotheo scriberet, futuros in novissimis temporibus, qui prohiberent nubere. Hos omnes Ecclesiæ jugulatos diris devovit, & inter hostes suos duxit: cumque tam firmiter constans in hac eorum animadversione, qui non de Matrimonio senserunt quam honorificentissimè, sed in illud linguam vel stylum exacuerunt, necesse est rem esse maximi pretii, quæ repudiata homines dedat interitui, quæque diabolo semper fuit invisæ. Nam ut est ille versutissimus, cum perspectam habeat hominum, quantumvis regenerantium, infirmitatem; cupit hoc asylum evertere, quòd infandis libidinibus immerfos abripiat secum in tartarum. Accedit quòd Ecclesiæ semper docuit Matrimonium esse unum de septem præstantissimis & vivificis canalibus ac labris Spiritus sancti, quibus Christi meritum in præparatos animos infunditur, & sine quibus homi-

1. Tim. 4.

mi-

minum saluti nunquam satis esse consultum po-
tuit.

CONFIRMATIONIS 2. *locus ab adjunctis com-
modis*. quorum primum est *fides*, qua conjux præ-
stat quod promisit conjugii, quæque pollicitur, ut cõ-
jux sciat se non habere potestatem corporis sui,
ut vel copiam, vel deliberationem, vel obtutum
alteri queat facere: hinc quidquid Christus præ-
stitit Ecclesiæ, hoc conjux conjugii pollicetur in-
ter contrahendum. Quare si conjugem vel ele-
phantiacam, vel paralyticam fieri contingat, nisi
fortiter omnia perferas, nisi patientia, obsequiis,
humanitate subleues alterius partis miseras, infi-
dus es, nec bene collimas ad scopum, Christum,
qui vitam quoque profudit pro sua Ecclesia. Vxor
intueatur qualem se reginam præbeat Ecclesia
Christo, & ad eum modum se morigeram fidelem-
que marito commodamque studeat exhibere. Ipse
Deus finem matrimonii nobis indicavit, mu-
tuum adiutorium, ut conjux, conjugem excipiat,
foveat, juvet, jacenti manum porrigat, portet, su-
stentet, consoletur: ita enim sensit Deus, cum di-
ceret: *Faciamus illi adiutorium*, & sic Adamus intel-
lexisse se ostendit, cum vocat uxorem sociam.
Quantum pia conjux conferat ad fortunarum ac-
quisitionem & conservationem augmentum, pro-
lixè demonstrat Ecclesiasticus cap. 16. & sapientis-
simus Salomon Prov. 31. Quis nescit, quantum fi-
ducia, quàm certa ratio valetudinis, quantum in
adversis levamè, in prosperis quanta lætitia, quan-
tum solamen in illa, de qua loquitur Paulus, carnis
tribulatione in religiosa uxore?

Secundum, non *proles* solùm, sed & maxima se-
curitas. Quicumq; enim vel cogitat de matrimo-
nio contrahendo, vel de illius usu prolem ob ocu-
los propositam habeat necesse est. Nam si duntaxat
libidinem explere suam exoptet, velitq; fructum
impe-

Gen. 1.

Impedire nuptiarum, judicabitur parricida. Præclare igitur Ambrosius *prolem* vocat nuptiarum præmium, & hic finis erat olim laudatissimus in paucitate generis humani, & in eo populo, ex quo Dei filius erat secundum carnem nasciturus: Ac verò Christianus finis est remedium, refugium, asyllum, evitatio peccati. Qui enim sentit se capere non posse, id est, nolle, qui quotidie ustionem experitur, audiat Apostolum concionantem *Melius est nubere quàm uri*. S. Chrysostomus virginitatem comparat cum oneraria naue, quæ in æstuosissimo freto maximaque tempestate jactatur, cui nullæ rationes, nulla littora, nec portus apparent, matrimonium verò dicit persimile validissimæ navi, quæ vel tuta legit littora, vel decurrit placidum æquor, habens ubique in prospectu latissimos portus, in quos se liberè potest recipere.

III. *Locus à jucunditate*, quæ vel hinc patet, quòd videamus adolescentes & juvenculas nil curare ærumnas, mendicitatem, milleque miserias medicorium & pauperum conjugum, eodè conflare ac alacriter dubiam jacere aleam. Quid autem est, quod eos reddit patientissimos, ut illam suam exercitationem æquo animo ferant? voluptas. Hinc si proles tollatur, si uxor adimatur, quorum alioqui cura mille hominem distragit molestiis, paræ sunt lacrimæ.

EPILOGUS *per adhortationem*, ut si, non sint generosi milites, sed inertes, meticulosi, ac socordes, nec velint perpetuò luctari cum istis proditoribus intestinis, fomire, perturbationibus, carne, mundo, Satana, nocte vigilare, interdium pugnare, nunquam requiescere, quod est heroum tutum matrimonii capeffant asyllum, in ejusque tranquillo potius nauigent sine quàm vel in cœno libidinum se voluent, vel fretis virginitatis se temere

com-

commitant. Cum S. Hieronymus contra Iovinianum scripseret de laudibus virginittis, & nonnulli falsò affererent, ipsam nuptiis detraxisse. S. Augustinus etiam contra Iovinianum scripsit, sed ita, ut quantum liceret, nuptias laudibus celebraret, ac simul præconia Virginittis extolleret, & librum inscripsit: *De bono conjugali*, Baron. Tom. 4. pag. 54.

VI. IUVENES ET INDOCTOS
à S. Ordinibus esse arcendos.

¶ P. Carolus Regiū in Christiano Oratore. l. 1. c. 28. ibidem agitur de dignitate necessitate & utilitate muneris educationandi.

IN EXORDIO explicabis causam, cur hac ætate multi sint homines sacri, & pauci: multi nomine, re verò pauci, quòd Simone olim Mago jam magno patrono, rudes & imperiti juvenes per fenestram, non per ostium in ovile Christi admittuntur.

PROPOSITIO, Teigitur firmissimis rationibus ostensurum, ejusmodi juvenes & indoctos ad Ordines sacros nullo modo esse admittendos.

CONFIRMATIONIS I. ratio ab officio Sacerdotum, quod est, munda Deo sacrificia offerre, sapienter Dei oracula & mysteria reserare, populum ipsam veritatem docere, civium animos virtutum præceptis & exemplis imbuere; sed quàm præclarò rudes & imperiti hæc faciant, quis non videt? Nemo est tam impius, qui tali commisso scelere non lugeret.

2. *A sine Scholarum collegiorum.* Quorsum Athenæ, Academiæ, Collegia, Gymnasia, loca sacra ubiq; condita & fundata fuerunt? quorsum artes studiaque sapientiæ in tanto honore semper exstiterunt, si sapientibus viris relictis, fœces populi in vineam Domini admittantur, qui aut tanquam idola nihilloquuntur, aut tanquam monstra deprædantur gregem.

3. *Ab abjunctis indoctorum Clericorum:* sunt plan-

12,